

ESAM

[Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi]

**Emperyalizm ve Ermeni Meselesi
Uluslararası Sempozyumu**

-AÇILIŞ KONUŞMASI-

M. Recai KUTAN

18 Nisan 2015

EMPERYALİZM VE ERMENİ MESELESİ

ULUSLARARASI SEMPOZYUMU

Açılış Konuşması

M. Recai KUTAN

Muhterem Protokol,

Muhterem Misafirlerimiz,

Sizleri, ESAM [Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi] ve şahsım adına saygı ile selamlıyor, teşekkürlerinizden dolayı şükranlarımı sunuyorum. Cenab-ı Hak'tan yapmakta olduğumuz bu toplantının insanlık âlemine hayırlar getirmesini niyaz ediyorum.

Muhterem Misafirlerimiz,

Her yıl 24 Nisan günü, Ermeni diasporası, Avrupa ve Amerika'daki emperyalist ülkeler, "Ermeni Soykırımı" konusunu gündeme getirmekte, bir takım temelsiz ve mesnetsiz iddiaları söz birliği ile gerçeklermiş diye göstermek için gayri insani ve gayri ahlaki her yola başvurumaktadırlar. Bu çalışmalar neticesinde birçok Avrupa ve Amerika ülkelerinin parlamentoları "24 Nisan"ı soykırımı anma günü olarak kabul ettiler. Hatta Fransa ve Güney Kıbrıs Rum parlamentoları "Ermeni Soykırımı yok" diyenleri cezalandırma kararı aldı. Bir kaç gün önce Avrupa Parlamentosu da soykırım iddialarını içeren bir karar aldı. 28 AB ülkesinden sadece 11'i, 1915 olaylarını "soykırım" olarak tanıyor.

"24 Nisan 1915 Ermeni Tehciri" olaylarının 100. Yıl dönümünde Türkiye'ye karşı pervasızca siyasi hücumların yapıldığı böyle bir ortamda; Türkiye'nin ilk sivil stratejik araştırma kurumu olan ESAM, kamuoyunu bilgilendirme misyonuyla hareket ederek 2015 yılının ilk büyük uluslararası Ermeni Sempozyumunu "Emperyalizm ve Ermeni Meselesi" başlığıyla düzenleme kararını almıştır.

Yerli ve yabancı bilim adamlarının iştirak edeceği sempozyumun amacı I. Dünya Savaşı şartlarında yaşanan trajedileri önyargısız, hak ve adalet ölçüleri içerisinde bütün yönleriyle bilimsel bir şekilde ortaya koymak ve dünyaya duyurmaktır.

Tehcir olayını bir Ermeni Soykırımı olarak nitelemek tarihi gerçeklerle bağdaşmaz. Geçmiş hadiseleri tahrif ederek, toplumlar arasında kin ve nefreti arttırmak ülkeler arasında çatışmalara gerginliklere yol açar. Bu yüzden bu sempozyumun ana gayesini gerçeklerin ışığında, geçmişten ders alarak coğrafyamızda barış ve dayanışmanın hâkim olduğu “gelecek inşa etmek” olarak belirledik.

Tehcir Olayı Hangi Şartlarda Doğdu?

Muhterem Misafirlerimiz,

Osmanlı Devleti'nin en önemli özelliklerinden birisi hiç şüphesiz, farklı dinlere mensup, farklı dilleri konuşan ve farklı kültürel kökleri olan milletleri altı asır gibi uzun bir süre idaresi altında barış ve huzur ortamı içerisinde adaletle yönetebilmiş olmasıydı. Osmanlı hükümdarları çağdaşı olan Avrupa ülkelerinde bulunmayan bir şekilde Müslim ve gayrimüslim tebaasına geniş bir inanç ve kültür özgürlüğü tanımışlardır.

Osmanlı Devleti, hükümranlığını yüzyıllar boyu sürdürdüğü Doğu Avrupa'da, Balkanlar'da, Orta Doğu Ve Kuzey Afrika'da farklı ırka ve dine mensup olan toplulukların “bir arada ve barış içinde yaşamalarına” ortam hazırlamıştır. Çünkü Osmanlı devleti “farklılıkta birlik” ilkesine göre yönetiliyordu. Bundan dolayıdır ki, Selçuklu devletiyle birlikte yaklaşık 8 asır Türk idaresi altında yaşamış olan Ermeni Toplumunu, Müslümanlarla iyi komşuluk ilişkileri geliştirebilmiş ve Millet-i Sadıka yani “Dost Millet” olarak adlandırılmıştır.

Ermeniler, Osmanlı Devleti'nde kendi dinlerini yaşamışlar ve kendi dillerini, kültürlerini koruyabilmişlerdir. Bu gerçeğe mukabil Osmanlı Toplumunda, her türlü dini ve kültürel haklarına sahip olan Ermenilerin Amerika ve Avrupa ülkelerinde yaşayan çocukları, artık kimliklerini ve kültürlerini yitirmeye başladılar. Hatta asimile oldular.

19. yüzyılın ilk dönemlerinden itibaren Osmanlı Devleti'nin zayıflama dönemine girmesi başta İngiltere, Fransa, Rusya ve Almanya olmak üzere emperyalist devletlerin kendi çıkarları doğrultusunda Osmanlı'ya karşı bir takım yıkıcı ve tahripkar politikalar takip etmelerine imkan sağlamıştır Osmanlı Devleti'nin, Batılı emperyalist güçler tarafından paylaşılması meselesi günümüzde “Ermeni Sorunu” olarak da tanımlanan meselenin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Nihayet 1877–78 Osmanlı-Rus Savaşı sonrası

imzalanan Berlin Antlaşması, Türk ve Ermeni toplumları için bir yol ayrımı, bir dizi anlaşmazlıkların dönüm noktası haline gelmiştir.

Emperyalist devletler asırlarca Anadolu'da Türklerle iyi komşuluk ilişkileri yaşayan Ermenileri bağımsız devlet kurmak vadiyle kışkırtmaya başlamışlardır. Bunun üzerine harekete geçen Ermeni gruplar 1887 yılında İsviçre'de Hınçak Örgütü'nün, 1891'de ise Tiflis'te Taşnaksutyun İhtilal Komitesi'ni kurmuşlardır.

Böylece Ermeniler 1890'lı yıllardan 1915 yılına kadar olan süreçte 50'nin üzerinde büyük-küçük isyanlar çıkarmışlardır. Birçok Anadolu şehrinde binlerce sivil Müslüman'ın kanlarını dökmüş ve Osmanlı Devleti'ni çok zor durumlara düşürmüşlerdir. Hatta Ermeni çeteleri 1905 yılında Osmanlı Sultanı II. Abdülhamid'e bombalı suikast düzenleyecek kadar ileri gitmişlerdir.

1915 yılına gelindiğinde ise bu yıl, Osmanlı Devleti için savaş dönemindeki en zor yıl olmuştur. Devlet-i Aliyye bir taraftan Çanakkale'de dünyanın en üstün harp teknolojisine sahip İngiliz-Fransız ve diğer düşman güçlerin ordularıyla savaşırken diğer taraftan Şarkta Ruslarla savaş halinde tam bir ölüm kalım mücadelesi vermektedir.

Osmanlıların en az dört beş cephede savaştığı birinci cihan harbinde, harbin başlangıcından itibaren Ermeni Çeteleri, Doğu Anadolu'da Rus saldırılarının öncü birlikleri olmuşlardı. Ermeni Çeteleri büyük Ermenistan kurma hayalleriyle Osmanlı Devletine karşı isyan ederek; İngiliz, Fransız ve özellikle de Ruslarla işbirliği yaparak Anadolu'da bir iç savaş yaşanmasına sebep oldular.

Osmanlı devleti, bir taraftan Rus-Ermeni işbirliği sonucunda doğudaki Erzurum, Van, Bitlis, Muş, Trabzon gibi vilayetlerini kaybederken diğer taraftan da içeride çıkarılan iç savaşı sona erdirmek için tedbirler almakla meşguldü. Bu tedbirler çerçevesinde Hükümet, Osmanlı belgelerinde Sevk ve İskân olarak adlandırılan, kamuoyunda ise galatı meşhur Tehcir olarak bilinen kanunu çıkararak; Ermeni halkını savaş bölgesinden alarak savaş dışında kalan Osmanlı topraklarına, yani Irak ve Suriye'ye sevk etmişti.

İnsaf sahibi herkes, elbette şunları soracaktır, "Tehcir kararı, ırkçı bir anlayışla durup dururken mi alındı? 20 Nisan 1915'te Van şehri Ruslarla işbirliği yapan Ermeni Çeteleri tarafından yakılıp yıkılmasının, masum halktan binlercesinin katledilişinin, tehcir tamimine katkısı olmadı mı?"

Bu çerçevede gerek Avrupa Birliği'nden ve gerekse de Papa tarafından son günlerde asılsız Ermeni Soykırımı hususunda yapılan açıklamalar, kendileri açısından büyük bir talihsizliktir. Her fırsatta uluslararası barış ve güvenliğe vurgu yapan AB ve Papa'nın bu olumsuz tavırları gerek Türk-İslam dünyasında ve gerekse de uluslararası siyasette tansiyonu arttırmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

Katolik âleminin ruhani lideri Papa, sözde Ermeni Soykırımı için Vatikan'da ayin düzenledi. Ayine Ermenistan Cumhurbaşkanı ve Ermenistan ruhani lideri de katıldı. Papa yapılan ayinde "20. ilk soykırımı Ermenilere yapıldı" dedi. Bir din adamına yakışmayan bir üslupla konuşan Papa'ya diyoruz ki; "Bu söyledikleriniz bir iftiradır, bir buhtandır. Eğer Osmanlılar ırkçı ve baskıcı olsalardı, Ermeniler kendi din, dil ve kültürlerini yüzyıllar boyu koruyamazlardı. Eğer Ermeniler, Endülüs'te Katoliklerin Müslümanlara uyguladığına benzer bir soykırıma uğrasalardı, Ermeni ulusundan söz edilemezdi. Müslümanlar, tarihin hiç bir döneminde başka din ve ırka mensup insanlara soykırım uygulamamıştır. İşte şu tarihi olay, Hıristiyan Batı Medeniyeti'yle bizim medeniyetimizin farkını açıkça ortaya koymaktadır.

1565 yılında Osmanlı Sadrazamı olan Sokullu Mehmet Paşa, Fransız Elçisini çağırıp, "Saint Barthelemy" katliamını sorar. 24 Ağustos 1572 de Fransa'da, on binlerce Protestan Katolikler tarafından katledilmişti. Önce Paris'te başlayan bu katliamda iki gün içerisinde on binlerce Protestan hayatını kaybetmişti. Sağ kalan Protestan soyluları da, Katolikliği kabul etmişlerdi.

Sokullu Mehmet Paşa elçiye, "Bizim sancağımızın dalgalandığı uçsuz bucaksız yerlerde çeşitli dinlere bağlı, çeşitli ırktan milletler yaşıyor. Hepsinde inandıkları gibi yaşarlar. İstanbul'da camilerin yanında kiliseler ve havralar vardır. Kimse kimseyi rahatsız edemez." diyerek elçiyi azarlar.

Muhterem misafirlerimiz

Bu toplantı açış konuşmasının sonunda, sempozyumun Ermeni Meselesinin en geniş şekilde aydınlatılması ve anlaşılmasına, Türk-Ermeni ilişkisine katkı yapmasına vesile olmasını diliyorum. Sempozyuma katılan değerli ilim adamlarımızı ve siz değerli misafirlerimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.